

Ane Bjørn - Trylleblik

Resume af fortællingen

En pige flygter fra med sin familie fra en by og et miljø i forfald. Vi oplever pigen og familiens rejse gennem pigens trylleblik og de udtalte sort/hvide billeder, som lader os ane at pigen både mister sin bedstemor og mor på rejsen mod et bedre sted. I pigens trylleblik antager verden et skønt, farverigt og sommetider magisk præg igennem fortællingen, mens de sort/hvide billeder viser en rejse fra en verden i forfald til en moderne fredelig by. I samspillet mellem pigens blik og billedsiden lades meget udtalt og der er et stort spillerum for børnenes udlægning af hvad vi skal forstå ved trylleblikket, hvad der sker under rejsen og hvorfor familien i det hele taget rejser.

Trylleblikket har umiddelbart to funktioner. Det er et blik som på en og samme tid ser bort fra noget og ser noget i et endnu klarere og fantastisk lys. Samtidig er det en måde at se verden på som kan deles. Bedstemodern viser det til pigen som senere viser det til sin lillebror. I bogens billedside er det illustreret i henholdsvis sort/hvid og i farver. Samtidig knytter tekstsiden sig næsten kun til trylleblikket. Trylleblikket er samtidig knyttet til pigens fantasi og ønsker, mens de ulykkelige omstændigheder bortilluderes. De overlades på sin vis kun til den der ser efter i billederne.

Erfaringer

1) Hvad er et trylleblik: I bogen er pigens trylleblik forbundet med at hun lukker det ene øjne og ligger to fingre over det lukkede øje. Eleverne havde dog svært ved at koble trylleblikket, som teknik, med trylleblikket som en funktion. Samtidig blev deres forståelse klarere efterhånden, som de fik flere eksempler på hvordan pigen brugte sit trylleblik. Jeg ville derfor vælge en før-læsningsaktivitet, hvor eleverne f.eks. har et mal-inden-for-stregerne billede, hvor de har til opgave KUN at male det, som er forbundet med noget positivt, så de på samme møde vælger et perspektiv ud. Samtidig er det vigtigt at tage sig tid til at udlægge et-to af billederne i bogen, så børnene har en klar forståelse af hvad trylleblikket gør, så det efterfølgende bliver muligt at rette opmærksomheden på trylleblikkets ontologiske status - er det som pigen ser i egentlig forstand der eller er det fantasi.

2) Eksistentielle betragtninger: Børnenes udlægning (1. klasse) var præget af at de ikke har konceptualiseret døden, som det, at være borte for evigt. *Bedstemoren er nok blevet tilbage og moren er nok bare nede ved bådene endnu.* De så altså ikke splittelsen og sorgen i de sort-hvide billeder, som et tegn på at de forsvundne familiemedlemmer var døde. Alligevel er det muligt at tale om familiemedlemmernes fravær og det gav alligevel anledning til dybe eksistentielle betragtninger, når svaret ikke blot var: ”De er døde”.

3) Hvorfor bruge et trylleblik: Der skal desuden laves en kobling mellem hvad og hvorfor - hvorfor kunne det være relevant at have et trylleblik. De sort/hvide billeder kan give anledning til spørgsmålet om ”hvorfor”. Det er i billederne at vi ser at verden er hærget, mens ordene kun fortæller om det smukke, håbefulde og fantastiske. Ordene ser altså kun delvist eller måske hele fortællingen, sådan som den tager sig ud for pigen. Og det pigen ser er det som har farve. Jeg vil derfor forslå at undersøge hvilke forskelle der er mellem de sort/hvide motiver og de farverige

motiver. Du kan også nøjes med at læse ordene og spørge til hvad eleverne ser for sig. Vis derefter billedet og spørg, hvad der ikke viste sig i ordene men kun på billedsiden.

De filosofiske tematikker:

1) Spørgsmålet om hvorvidt verden er konstrueret af den erkendende selv eller verden er noget i sig selv uden om vores perception. Endvidere spørgsmålet om hvor meget magt vi skal tillægge det enkelte subjekt i skabelsen af virkeligheden – er vi frie til at se verden i hvilket som helst perspektiv.

2) Eksistentielle spørgsmål om fravær og død samt hvordan livet burde leves. Herunder spørgsmål om kriterier for at nogen eller noget eksisterer.

Filosofiske begreber

Virkelighed, subjektivt/objektivt, eksistens, død, fantasi, skabelse, perception,

Filosofiske Spørgsmål

Jeg har valgt en ontologisk vinkling med ankerspørgsmålet. Det er selvfølgelig muligt at udskifte ankerspørgsmålet i grunden eller undervejs.

Ankerspørgsmål: Er det som pigen ser gennem hendes trylleblik virkeligt?

Indlejrede spørgsmål

Hvad er et trylleblik?

Hvad er virkelighed (hvornår er noget virkeligt?)

Hvad vil det sige at trylle?

Er det at trylle det samme som magi?

Kan man selv bestemme hvad man vil se?

Hvem bestemmer hvad som er?

Er det pigen selv som kan afgøre hvad der er virkelighed?

Er verden det man ser eller er den noget i sig selv? (Hvad kan man se bort fra og hvad kan man ikke se bort fra?)

Er det om ingen ser stadigvæk noget? (F.eks. Hvis et træ vælter, men der ikke er nogen i nærheden, afgiver træet så en lyd)

Er det godt at pigen bruger sit trylleblik?

Er det muligt at se noget som ikke er?

Hvis det kun er pigen som kan se hendes mor og mormor findes de så stadigvæk? (på hvilken måde findes de?)

Hvornår findes man (findes man selvom man er død)?

Aktiviteter

Jeg har KUN konstrueret og udvalgt aktiviteter, som jeg tænker vil ruste eleverne bedre til den særlige filosofiske samtale, som bogen kan åbne for. Se flere aktiviteter i aktivitetsheftet, som er udgivet af forlaget bag bogen:

https://issuu.com/gutkindforlag/docs/trylleblik_aktivitetsh_fte_til_web

Før-læsning

1) Mal-efter-linjerne: I må kun farve det som er dejligt at have med i perspektivet. Det som er grimt eller ubehageligt skal I lade farveløst. Se i øvrigt aktiviteterne: *Brug dit eget trylleblik* og *Lad grenen springe ud*.

2) Findes det eller findes det ikke? Hold forskellige billedkort op med ting og spørg findes det/findes det ikke. F.eks. Vand, Enhjørning, kærlighed, spøgelser, bakterier

Under-læsning

3) Oplæsning af tekststykke fra bogen. Spørg eleverne hvad de forestiller sig ud fra beskrivelsen. Vis derefter det tilhørende billede. Spørg hvad der passer på elevernes forestillinger ud fra ordene og hvad de ikke forestillede sig ud fra ordene - er der noget i billedet, som vi ikke hører om?

Efter-læsning

4) Sammenstil Trylleblikket med andre måder hvorpå man kan omforme verden. F.eks. med et par farvede brilleglas.